

Introductie: De Mondelinge Leer (Midrasj & Talmoed) - Gianni

Deze studie is hoofdzakelijk gebaseerd op de cursus geschiedenis van Yeshivat Shuvu, gegeven door Rabbi Bernstein.

Een verkeerd beeld?

Soms hebben de woorden 'Orale Tora', 'Mondelinge Leer/Instructies/Wet' of 'Tora Sjeba'al Pè' spijtig genoeg een negatief beeld! **Waarom?** Daar zijn verschillende redenen voor!

1. Kerkelijke doctrines zoals '**Sola scriptura**'. Sola scriptura is een Latijnse uitdrukking die betekent: '**alleen door de Schrift**' – dus overleveringen of tradities zijn niet gezaghebbend voor leer en leven (Protestantisme).
2. Angst voor verkeerde overleveringen of tradities. Veel christenen en moslims - zowel in het verleden als het heden - hebben een afkeer van de Joodse Talmoed (de Mondelinge Leer). Deze afkeer is ontstaan door onwetendheid.

Wat vormt de Mondelinge Leer of Wet?

- Misjna
- Gemara
- Midrasj

Het doel van de Mondelinge Leer

Dit is een gezamenlijk (nationaal) begrip van hoe Israël en wij (als volk) Tora in praktijk kunnen brengen! En voor ons als gelovigen in Jesjoea: om Zijn woorden, manier van onderwijs en denkwereld waar Hij Zich in bevond, beter te begrijpen!

G-ds woord zelf leert ons dat we Tora niet mogen toepassen volgens eigen inzicht of hoe we zelf denken dat het toegepast moet worden!

Deuteronomium 12:8 "U mag niet doen zoals al wat wij hier heden doen: iedereen doet wat juist is in eigen oog."

Tora is in de eerste plaats gegeven aan een volk!

Exodus 24:7 "Hij nam het boek van het verbond en las dit ten aanhoren van het volk voor. En zij zeiden: Alles wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen en Hem gehoorzamen."

Jesjoea woont nu in mij, daarom heb ik geen andere leer of woord nodig?

Klopt dit wel? Toen G-d de mens schiep, schiep Hij hen naar Zijn beeld; 'het was zéér goed' staat er geschreven! G-d sprak en wandelde met hen, zij waren naakt, G-ds glorie bekleedde hen met Zijn licht! Toch hadden zij een vrije wil en zondigden ze, ik hoef je het hele verhaal niet te vertellen, iedereen weet hoe het afliep!

Na Adam en Eva zijn er nog vele generaties gekomen waar G-ds Geest in volheid over bepaalde personen kwam, zodat ze hun taken konden uitvoeren die G-d voor hun bestemd had. Toch zien we het veel mis gaan, omdat we mensen zijn.

We hebben die zondige of vleeselijke natuur (Jeetsèr Hara) nog in ons! Hoe konden de mensen zich beschermen tegen hun Jeetsèr Hara? Door dicht bij G-d te leven en zich te houden aan G-ds woord (Tora). Dat hielp hen om te zien wat slecht was in hen, om daar niet aan toe te geven of zich daarvan te bekeren als ze de mist in waren gegaan!

Zoals Rav Sja'oeel (Paulus) ons ook zegt: "Door de wet is immers kennis van zonde"
Romeinen 3:20

Uiteindelijk stuurde Hij Zijn eigen Zoon (Het levend gemaakte woord /Tora); Zijn woord met handen en voeten, zodat **wij kunnen zien hoe we Zijn woord kunnen en moeten uitwandelen!**

Dus wat ik wil zeggen is dat blijkbaar na de komst van Jesjoea, na Zijn dood en opstanding en de uitstorting van de Heilige Geest (Roeach HaKodèsj) wij nog altijd moeten strijden tegen onze zondige natuur (Jeetsèr Hara) die G-ds woord (Tora) uit zichzelf niet wil volgen!

G-ds Koninkrijk brengen hier op aarde, kunnen we vergelijken met de bouw van de tabernakel. Maar eerst moeten we begrijpen hoe we G-ds Koninkrijk moeten bouwen hier op aarde, welke spelregels of welk protocol er is om dit te bouwen!

We hebben gezien dat niet iedereen dit zomaar zelf mag invullen! HaSjem heeft bepaalde mensen aangesteld en hen de taak gegeven om ons de spelregels uit te leggen. Rav Sja'oeel bevestigt dat in de Romeinenbrief: "Wat hebben zij (Joden) voor op de heidenen? **Aan hun zijn de woorden (Mondeling + Schriftelijk) G-ds toevertrouwd!**" **Romeinen 3:1-2**

Rechtssysteem

Het was de schoonvader van Mozes, Jitro (Jethro), die Mozes overtuigde om een rechtssysteem in te stellen waar het volk elke zaak of elk geschil die zij hadden konden brengen bij de leiders van Israël, waar zij dan een uitspraak over deden. Hetzelfde zoals we vandaag zien en hebben in een huidige rechtbank. **Exodus 18:13-27**

Al deze zaken en geschillen zijn mondeling overgeleverd; hoe Tora toe te passen in verschillende situaties! In de Tora staat iets algemeen of wordt er een algemene instructie gegeven, maar door deze rechtszaken te lezen en te bestuderen, geven ze specifiek weer hoe ze dit toegepast hebben bij elke zaak!

Het gaat meer over het 'hoe en waarom'; de Tora zegt dit, wat betekent dit? Hoe moeten we dit interpreteren? Hoe moeten we iets wat de Tora zegt toepassen? Soms staat de Tora verschillende interpretaties toe en soms NIET. Soms beslissen de kinderen van Israël hoe het gehouden moet worden!

Dat betekent dat je een 'minhag' (**gewoonte** of **gebruik**) hebt dat verschillende interpretaties toestaat; een religieuze gewoonte of traditie die gebruikt wordt binnen een bepaalde specifieke joodse gemeenschap. Een liturgische 'minhag' is een joodse-religieuze rite die zich in een bepaalde plaats heeft ontwikkeld. (Bv. hoofdbedekking vrouwen, talliet of gebedsmantel mannen...)

De joodse Wet wordt **halacha** (**letterlijk: het pad of de weg**) genoemd en is gegrond in de Tora zelf en later door de rabbijnse heerschappij.

Rabbijnse Wetten zijn van tweeërlei aard

Een **gezeira** (letterlijk: **hek**) is een rabbijnse regel die wordt opgelegd om te voorkomen dat een ernstiger verbod wordt overtreden, zoals het verbod op het aanraken van voorwerpen die worden gebruikt om verboden handelingen te verrichten op de Sjabbat.

Bijvoorbeeld een Sabbatsreis in [Handelingen 1:12](#), aren plukken op Sjabbat (werken) [Mattheüs 12:1-3](#)

Een **takana** (letterlijk: remedie) is een stuk rabbijnse Wetgeving dat voor een ander doel is uitgevaardigd, zoals de viering van de feestdag van Chanoeka, de manier, de orde en de liturgie van het gebed, bepaalde huwelijksrituelen, stijlen van het zingen van de Tora en van decoratieve Tora-rolbekledingen,...

De Mondelinge Leer heeft altijd bestaan

We weten dat er altijd een Mondelinge Leer/Wet geweest is!

Hoe wisten Kaïn en Abel anders dat ze moesten offeren, en wat een goed offer was en wat niet?

Hoe wist Noach welke dieren rein en onrein waren als ze de ark binnen moesten?

Dit was overgeleverd van vader op zoon; mondeling!

Adam en Eva wandelden met HaSjem in de tuin van Eden en ze werden bijna 1000 jaar. Ze hebben dus de woorden van G-d nog verschillende generaties lang doorgegeven!

Maar bij Mosjè Rabbeinoe startte G-d terug opnieuw. Dat hebben we gezien in Exodus toen hij G-ds woorden moest opschrijven in een boek en mondeling moest voorlezen tot het volk, en hoe G-d Zelf sprak tot Betzalel en Aholiab bij het bouwen van de Tabernakel.

De 2 grote groepen in de Mondelinge Leer

Als we spreken over Mondelinge Leer/Wet, dan kunnen we dit onderverdelen in 2 grote groepen:

1. **Halacha:** Hoe doen we het? - we hebben juist gezien wat daar allemaal onder valt. Hoe passen we de Tora in de praktijk toe, zodat het juridisch klopt?
2. **Aggada:** Verhalen, moreel en theologisch begrip, moraal filosofische discussies, parabellen en gelijkenissen.

Het ingewikkelde aan de Mondelinge Leer/Wet is dat deze 2 grote groepen van halacha en aggada verweven zijn door elkaar. Wat bedoel ik hiermee? Wel, soms ben je iets aan het lezen wat aggada is en ineens is er iets over halacha.

Je kunt niet zeggen: dit is halacha en dit is aggada, of in dat boek lees je enkel over halacha en in dit boek is alles over aggada. Je moet dat bestuderen en een goede basis Hebreeuws hebben, en best een Rabbijn hebben die hiermee opgegroeid is en die je erbij helpt; anders kom je er niet uit!

Dat is hetzelfde als iemand het boek Openbaringen of iets uit de Tora voorschotelen die juist kan lezen. Die persoon leest ineens iets over een volk uitroeien; die denkt ook 'wat is dat allemaal?!' Of die leest een uitspraak over een vrouw die naar een zekere Jezus gaat vragen om hulp en genezing en Hij zegt: "Ik ben niet gekomen voor u, Ik ga het brood van de kinderen toch niet aan de honden geven!" **Mattheüs 15:22-26**

Als iemand dit niet uitlegt aan deze persoon die juist kan lezen en dit niet samen met die persoon in de context leest en bestudeert, dan heeft deze persoon meteen een verkeerd beeld over Jezus en over de G-d van in de Bijbel!

Dit geldt zeker voor Mondelinge Leer/Wet!! Niet enkel omdat halacha en aggada met elkaar verweven zijn, maar ook omdat dit zoveel jaar geleden geschreven werd. Het begon bij Mozes en het werd door alle generaties heen doorgegeven. Het werd opgeschreven en er werd aan gewerkt tot in de tijd van de 1ste en 2de Tempel.

Daarom ontstond de Mondelinge Leer/Wet **in 2 grote gemeenschappen – en daar werd het ook neergeschreven:**

- In Babylon (galoet) verstrooiing: Talmoed Bavli (Babylonië)
- In Galilea: Talmoed Jeroesjalmi (Jeruzalem/Palestina)

Zij focussen hun op 2 verschillende groepen van Wijzen (Rabbijnen).

De Wijzen in Babylon hadden een hele andere lijn dan die van in de Jeroesjalmi. De focus van de Talmoed Bavli is dan ook meer halacha gericht, en is ruimer en uitgebreider in Halacha. Dat is ook normaal gezien ze in de verstrooiing (Galoet) zaten. Ze hadden immers het probleem van 'hoe kunnen wij als volk Tora uitleven in een vreemd land, hoe kunnen wij gehoorzaam blijven aan HaSjem?'.

De Jeroesjalmi is opgesteld in Galilea en heeft niet zoveel te maken met de Wijzen van Babylon. De halacha in de Jeroesjalmi gaat dan ook meer over agricultuur van in het Land; dat geldt niet voor in Babylon! De Wijzen hebben in de Jeroesjalmi ook een heel andere manier van aanpak, veel meer Aggada dan in de Bavli en veel meer Midrasj.

Wat is Midrasj? Dat zijn verhalen en parabels over morele en zedelijke feiten en een theologisch begrip van de Tenach. Hoe we onze relatie met G-d moeten begrijpen en uitleven zoals Hij het bedoeld heeft in Zijn woord en wat dit betekent!

Midrasj gebruikt daar metaforische taal voor, poëzie, om ons een dieper inzicht te geven in de Tenach. Jesjoea gebruikt heel vaak Midrasj om dingen uit te leggen.

*Deze studie kan je ook beluisteren op onze website onder :
'Bijbelstudies', 'Varia', 'De Mondelinge Leer'.*